

תיקי הנהלת המשרד - תכנון וביט

שם

גל - 9 / 5572

מזהה פיוז

2291190 : מס פריט

109.0/11 - 636

מזהה לוגי

27/08/2013

02-105-09-04-05

כתובת

2005

תכנון ערים ובנין והצבן מילואי

הוצאת מילואי - תכנון - ערים 1968

חובת זו משקפת פרי מנינו של מתכנן אשר לקח חלק פעיל במעשה התכנון מאז התלכדת מיד עם קום המדינה קבוצת ארכיטקטים ומתכנני ערים בראשותו של האדריכל א. שרון באגף התכנון במשרד ראש הממשלה. חלק מקבוצה זו והמחבר ביניהם, המשיכה את מלאכת התכנון הפזיז במסגרת אגף השיכון במשרד העבודה ולאחר מכן במשרד השיכון עד היום הזה.

עבודות התכנון המופיעות בחוברת זו הוכנו ובוצעו עלידי המחבר במסגרת תפקידיו כאחראי על אזורי התכנון השונים ומהוות מבחר מעבודותיו.

בפרסום עבודות שנעשו במשך 20 שנות עבודה בשרות המדינה מצביעות על ההתפתחויות והתמורות בהשקפות ובתפיסות לבני ערים ובניין. כמו כן ניכרות בעבודות השוניים שחלו מדי פעם במימדים ובפרמטרים השונים של האלמנטים התכנוניים והארכיטקטוניים — הדירה, הבית, המרכז, הבנין

הצבורי, הרחוב ואביוויו.

שתי נקודות מאפיינות את ערי הפיתוח והשכונות בישובים השונים אשר הוקמו ב-67 השנים הראשונות לאחר קום המדינה.

האחת — הקונספציה התכנונית אשר הושפעה מערי הנגים האנגליות, והייתה מקובלת על הארכיטקטים ומתכנני ערים: רחובות עקלתונים וצמודים לקוי הרמה, צפיפות נמוכה ומידה מופרזת של שטחי ירק.

הנקודה השנייה — רמתם הנמוכה של מרכיבי התכנון — בינה חד גונית ודלה, דירות גנות 24, 28, 32, 36; שני ספויסי בתים בלבד, בתים דרמשפחתיים חד קומתיים על מגרשים עד 2 דונם לבית ובתים דרומותיים של 4 דירות לבית בעלי רמת רצוע נמוכה ביותר, מוסדות צבור ומרכזיים בסטנדרט ירוד אשר לעיתים קרובות לא מלאו את תפקידם. רחובות סלולים בחצי רוחבם ללא מדרכות תאורה ונטיעות.

דוגמא לפיתוח הני"ל אפשר למצוא בתכניות נבעת אולנה, שכונת הבעות הדרומיות באשקלון, חלק מתכניות טבריה עליות ושכונה ג' בבאר שבע.

במשך השנים חלו אצל מעצבי מדיניות הבניה התפתחויות ותמורות במושגים לבני הבניה והפיתוח של ערים ושכונות. מעשה הבניה אשר תחילה היה אמצעי לאספקת קורת גג לעולים, ללא נתינת הדעת על יתר האספקטים, נהפך עם הזמן לאמצעי לאספקת תנאי מגורים וחיים טאוחים והמאפשר יצירת מסגרת חברתית לחיי קהילה מנוגשת ותקינה בעלת שירותים ברמה משביעה רצון. רמת החיור הלכה ועלתה, נוצרו התנאים והאפשרויות להקמת דירות גנות 42-75 מ"ר ובמפעלי החסכון לבנין הגיעה הדירה אף לשטח של למעלה מ-100 מ"ר. הדירות גנו בדרך כלל בבנינים בני 4 קומות על עמודים ובנושים גדולים. מוסדות צבור ומרכזים הוקמו ברמת גבעה גבוהה. בקרבת הבתים הוקמו מגרשי משחקים נייעטו גינות והרחובות צויידו ברמה נאותה. העלאת רמתם של מרכיבי העיר, ריבויים וגוונם שימשו אתגר למתכנן והיו גורם רציני לתמורות המהותיות במעשה התכנון.

הצפיפות עלתה ודרכי התחבורה העברה נתקצרו. ריבויים וגוונם של המרכיבים אפשרו תכנון ובינוי בעל אופי אורבני מגובש, בנית שתי וערב, עיצוב ארכיטקטוני של חללים ורחובות ופתיחת קווי ראיה. מוסדות הצבור, מרכזי המשנה, והמרכזים הראשיים מהווים את נקודות המוקד לחיי הקהילה. התפנית לתמורות שחלו יש לראות בתכנון שכונה ד' באר שבע, שבה נעשה מאמץ לניצול

מקסימלי של האלמנטים השונים.

החומר בחוברת זו מתחלק ל-4 חלקים:

1. א. תכניות שלד לערי פיתוח שהוכנו מיד עם קביעת איתורם. עם הזמן עברו התכניות

שנויים הן מסיבות תכנוניות והן משום שערים אלו התפתחו בקצב מהיר יותר מהצפוי

והיה צורך להתאימן לקצב מהיר יותר. הדוגמאות לחלק זה: שדרות, דימונה, קרית

גת ובאר שבע.

ב. תכניות שלד חדשות שהוכנו לכמה ערי פיתוח לאחר התחלת בניתן:

קרית שמונה, מצפה רמון, טבריה עלית, כפר ירוחם.

2. א. תכניות בנין כלליות לשכונות שלמות:

בעת אולנה בחדרה, שכונה הבעות הדרומיות באשקלון, טבריה עלית שכונות ב',

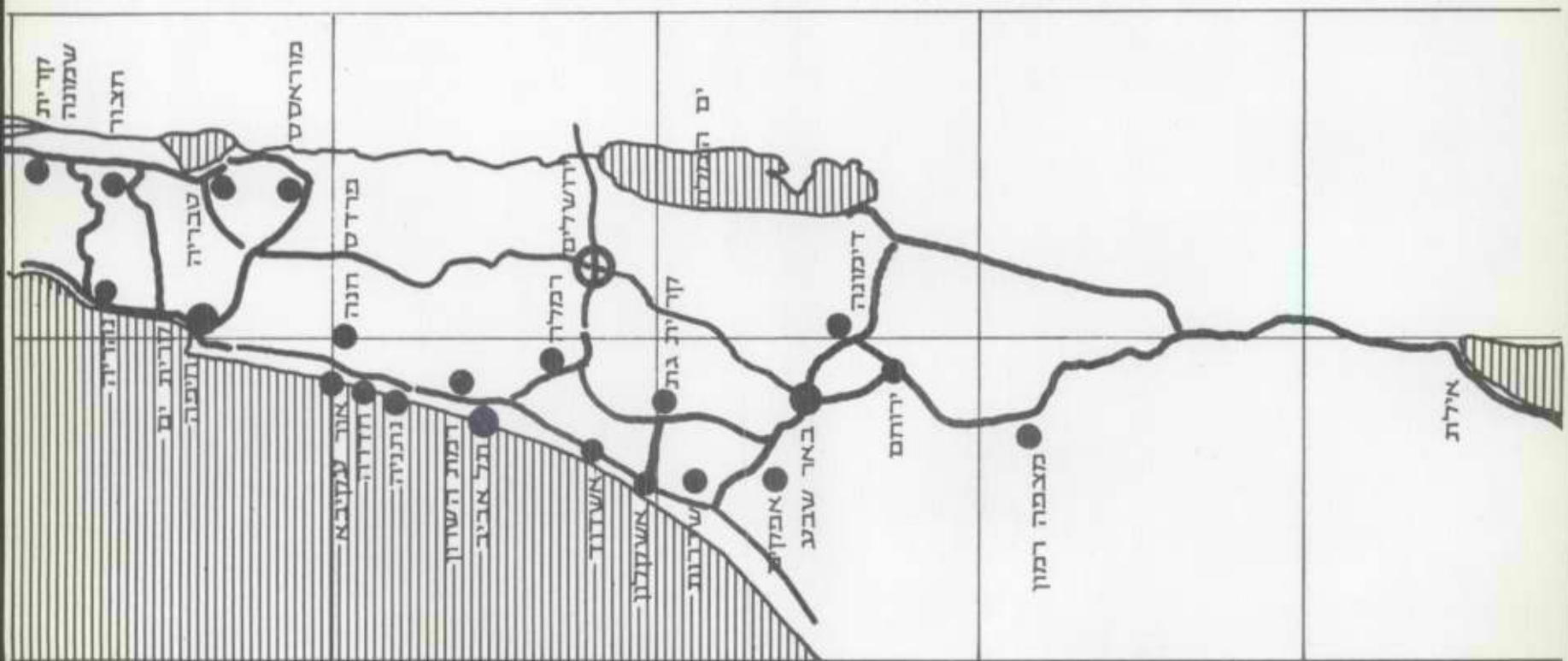
ג', ד', ה' בבאר שבע, קרית שמונה ועוד.

ב. קטעים של תכניות בנין — אפקים, שדרות, כפר ירוחם, מצפה רמון, מרדס חנה,

קרית ים, חצור ועוד.

3. מרכזים עירוניים ראשיים: מנשיה, נהריה, אשדוד.

4. תכניות בנינים.

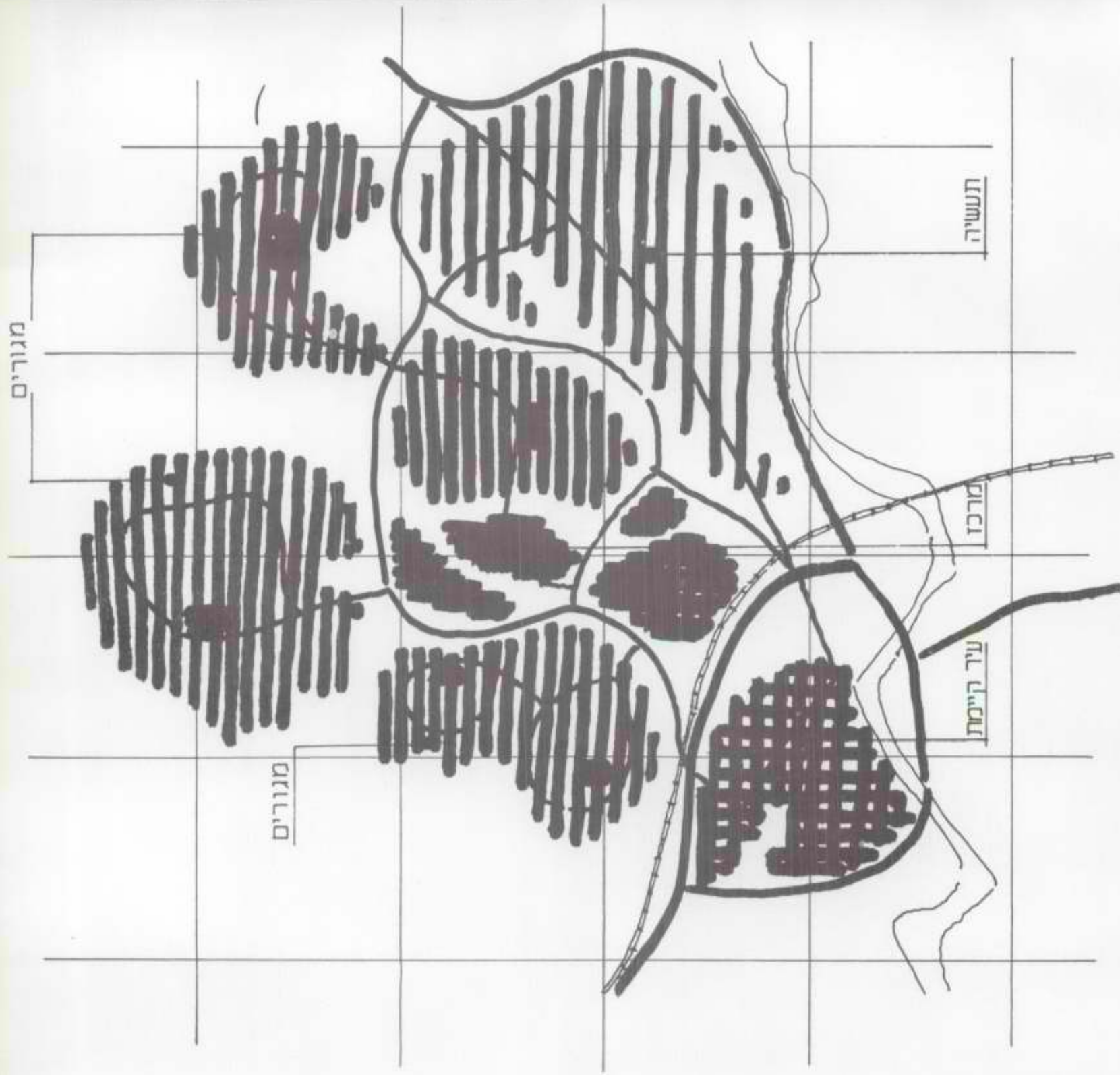

פירא וויכנין

תכנית שלד 8.000 תושבים ק.1.1. 1:20000 1949 בית-נשם מוראס

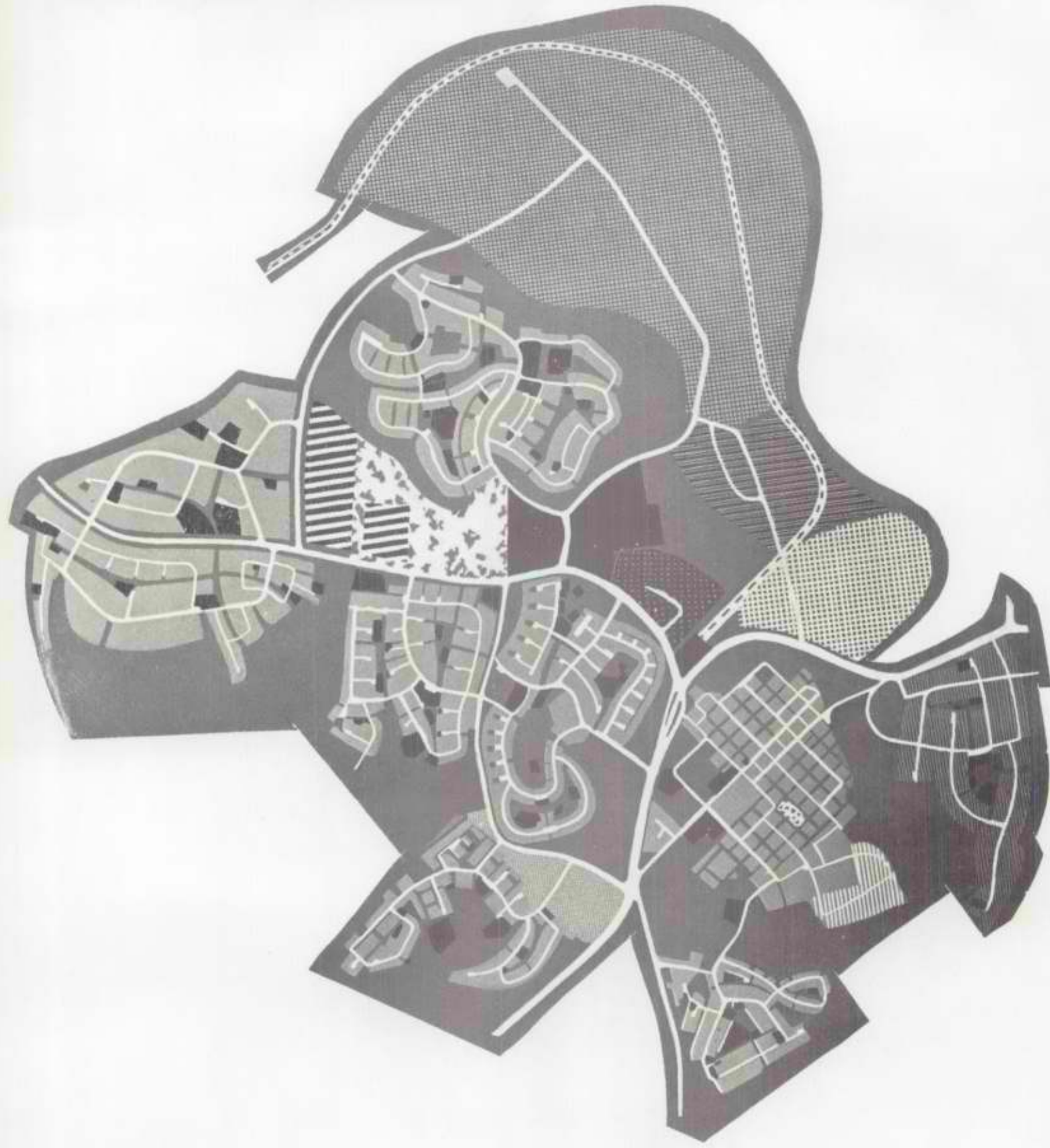

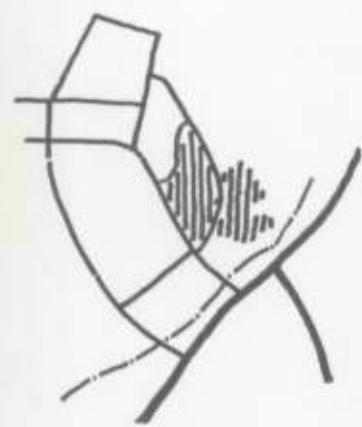
BEERSHEBA MASTER PLAN

- built up area
- garden suburb
- transit camps
- civic centre and local services
- public buildings and social services
- shopping centre
- industrial zone
- transport storage
- workshops
- open spaces
- woodlands
- parks

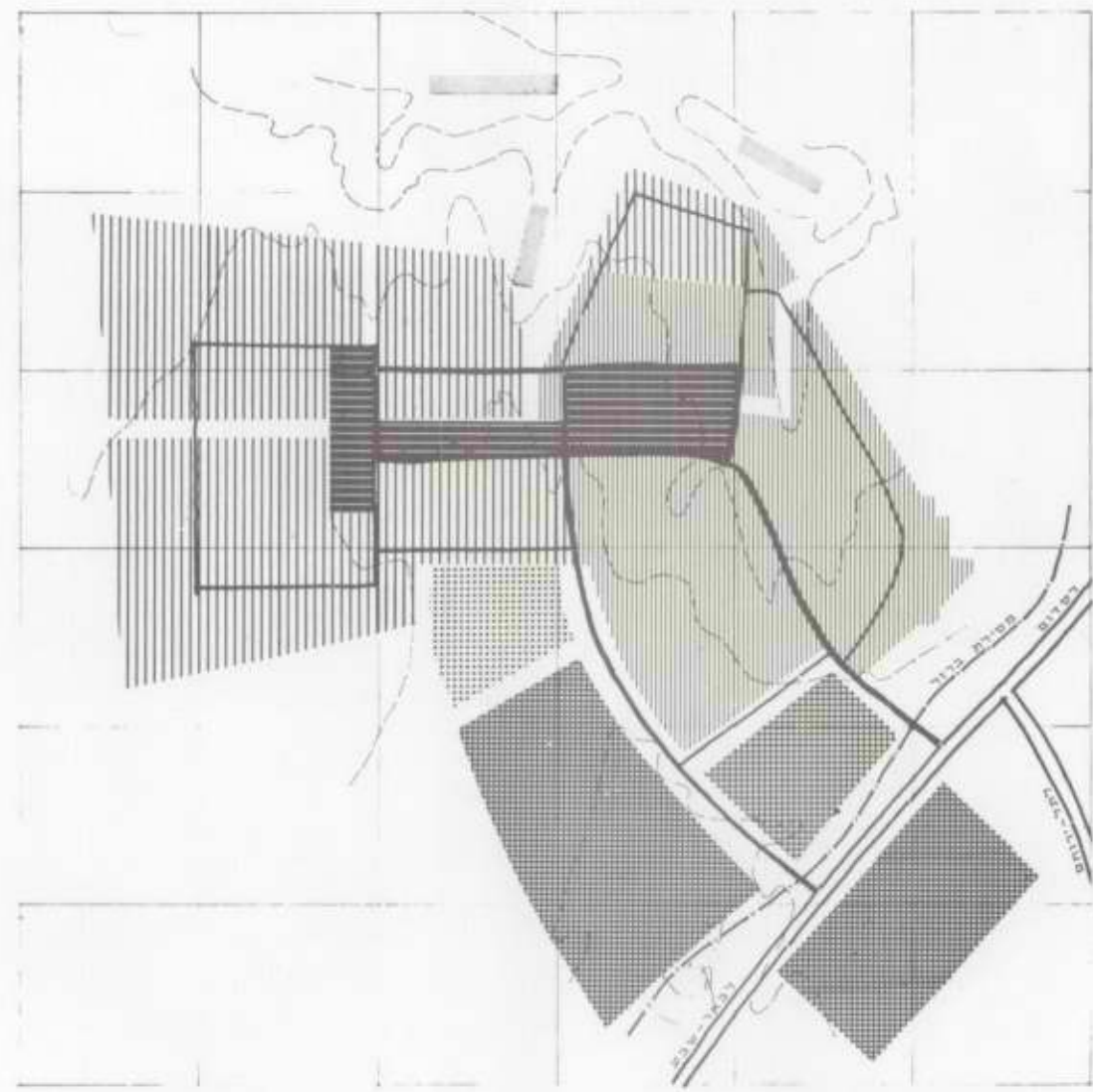
Scale in metres
0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000

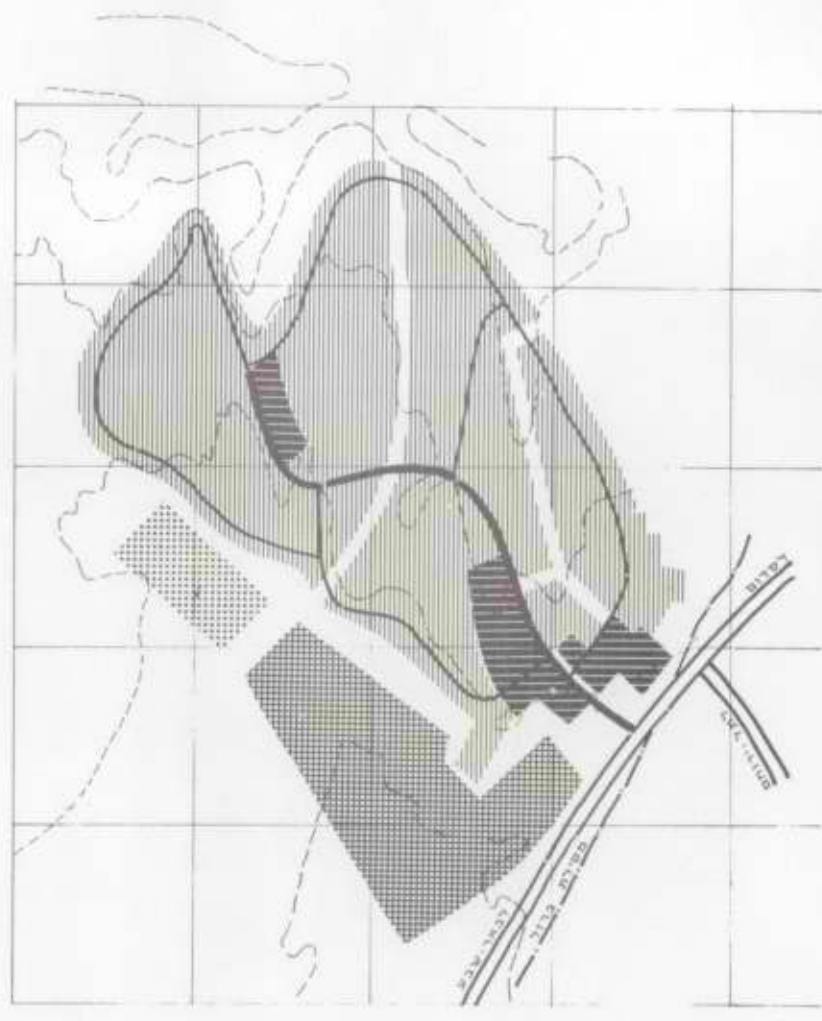

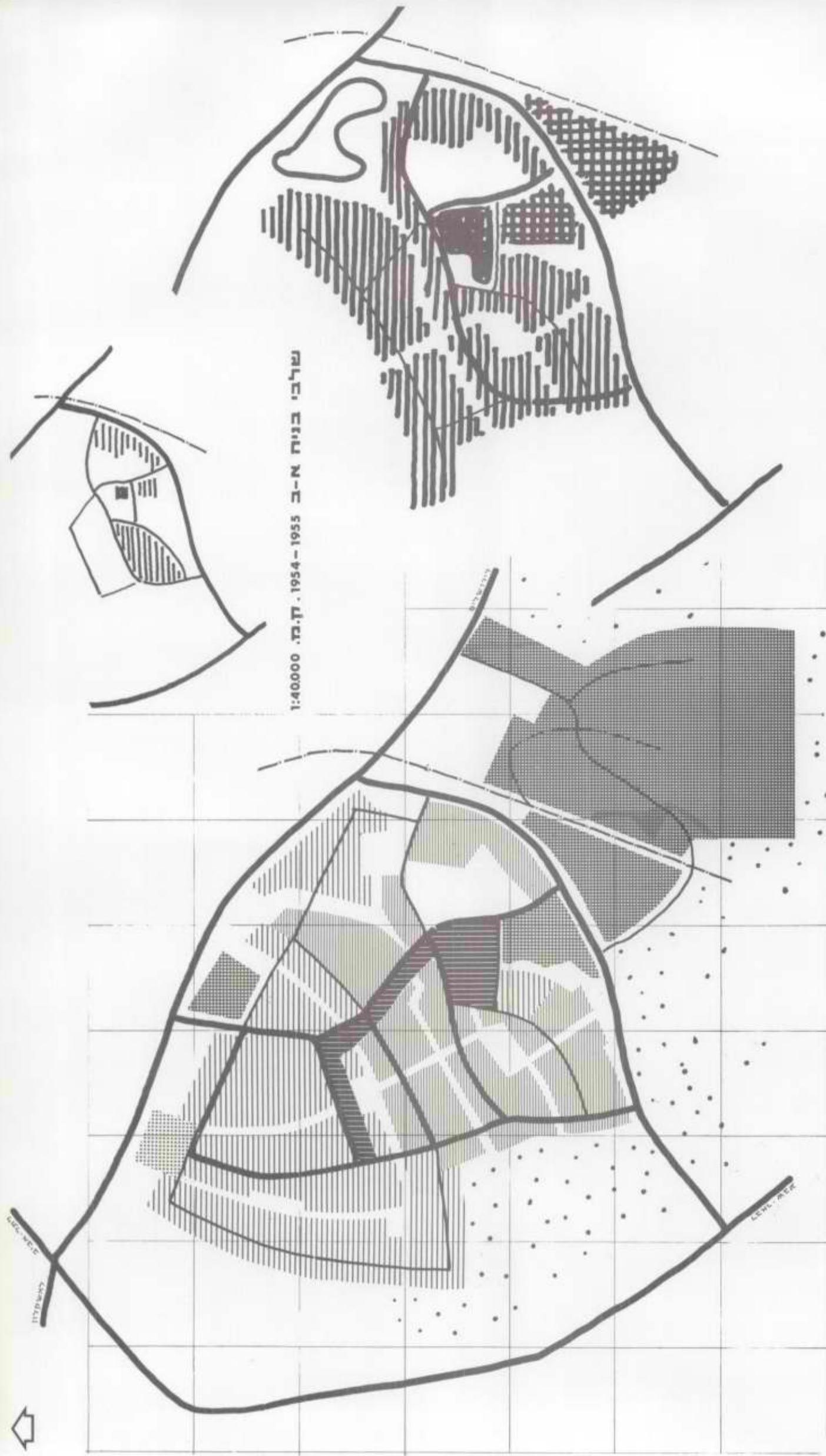
שוכי בניה א-ב 1954-1955 ק.מ. 1:40000

תכנית שלד 1960 40000 תושבים. קמ. 1:20000

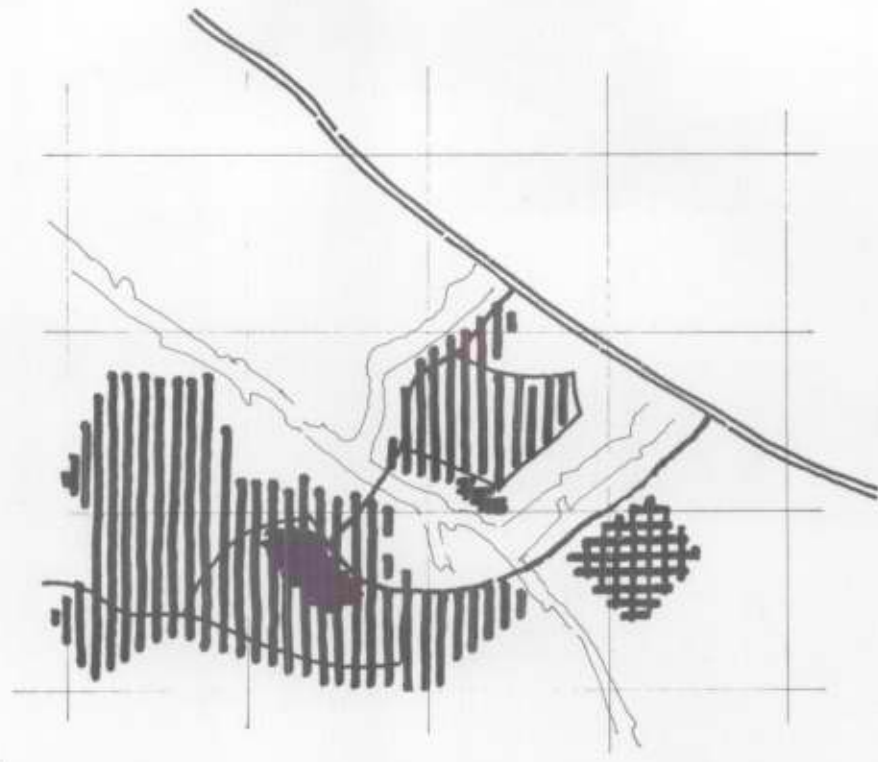

תכנית שלד 1953 8000 תושבים. קמ. 1:20000

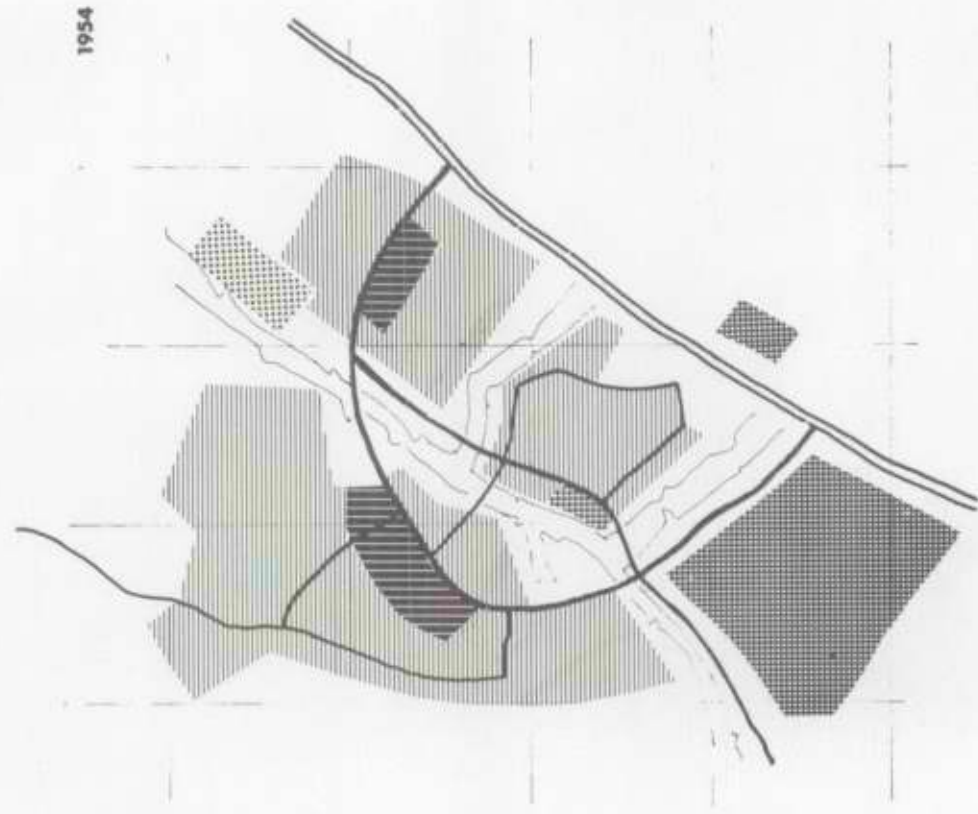

- מור המרכז
- מנזר-סוקים 1961
- מנזר-סוקים
- תעשייה ומלאכה
- ספורט
- חקלאות
- שטח ירק

תכנית שולד 1954 6000 תושבים ק.ב. 1:20000

תכנית שולד 1959 10000 תושבים. ק.ב. 1:20000

- מגורים
- המכון
- תעשיית ומלאכה
- ספורט

שולב א שול כיתרון ק.ב. 1:40000 1954

TIBERIAS MASTER PLAN

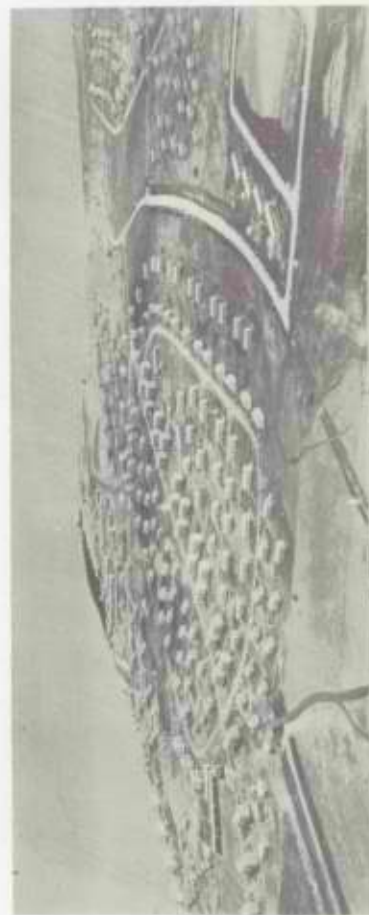
- built up area
- hotels and resorts
- civic centre and local services
- shopping centre
- industrial zone
- workshops
- open spaces
- parks
- woodlands
- agriculture
- antiquities
- Lake Kinneret

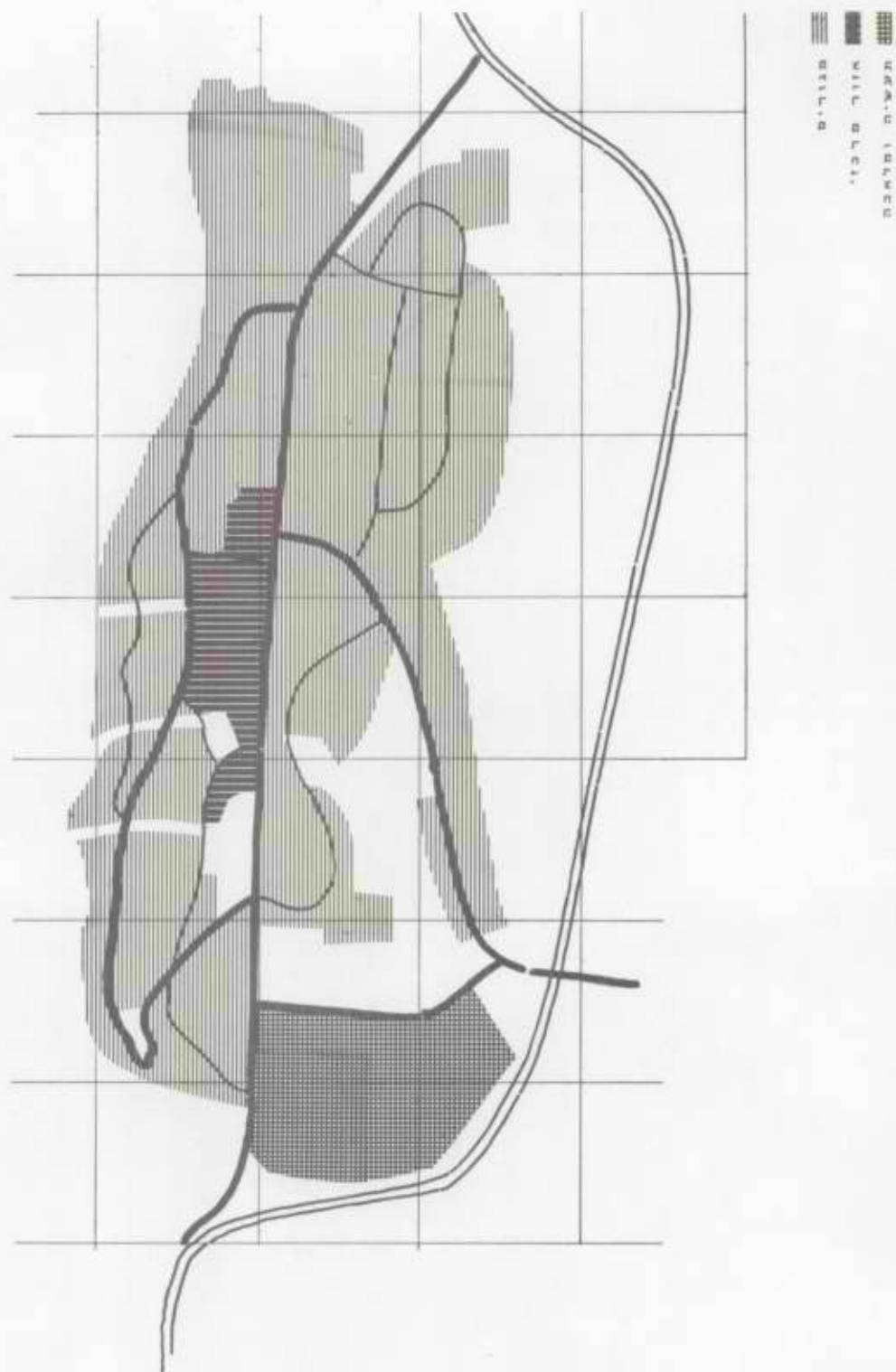
Scale in metres
0 100 200 300 400 500

תכנית נש"ל

1955 תכנית נש"ל

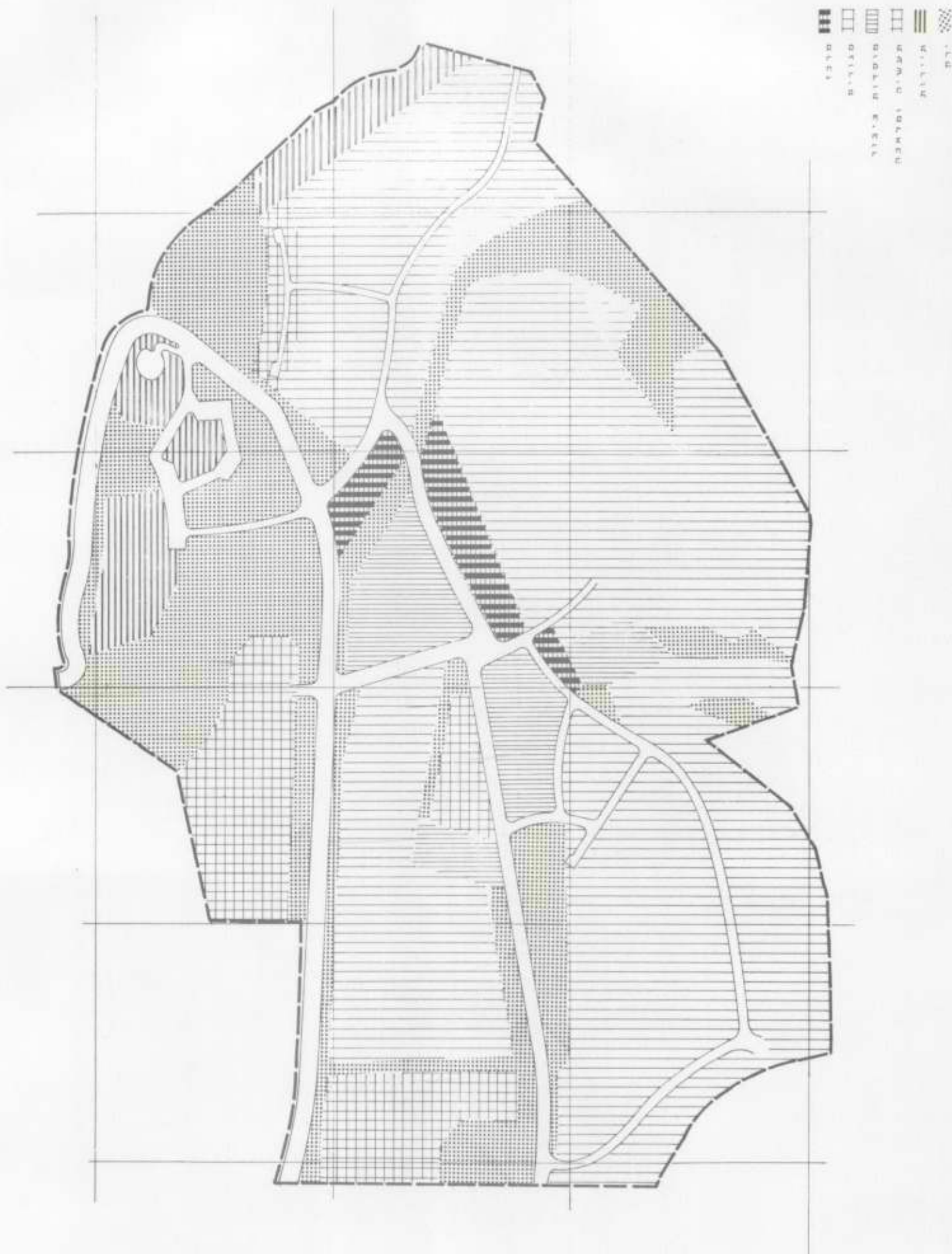

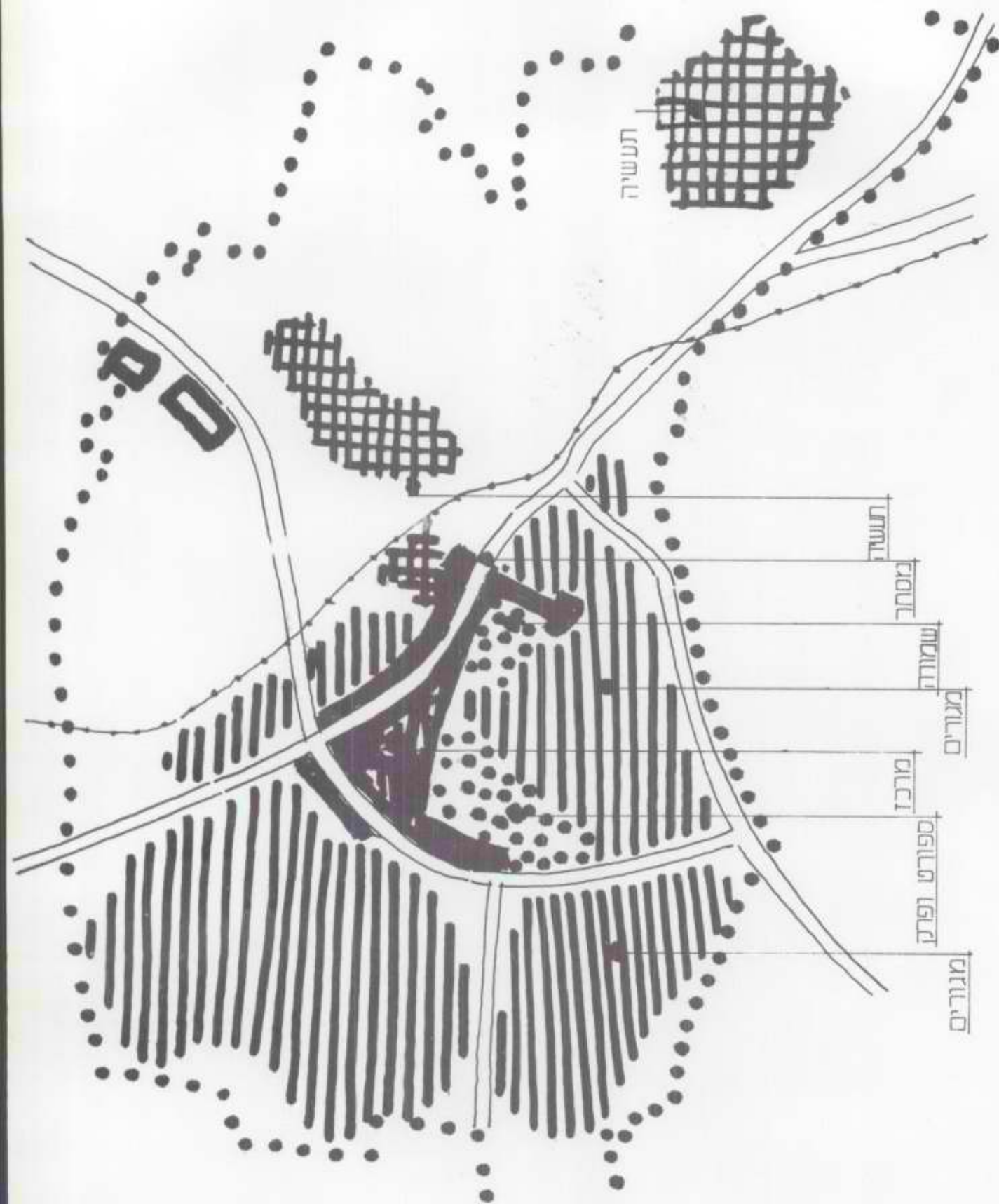

מנזרים
 מרכז
 תעשייה ומלאכה
 פארק

1111

תכנית בינוי 1948

גבעת-אולגה חדרה

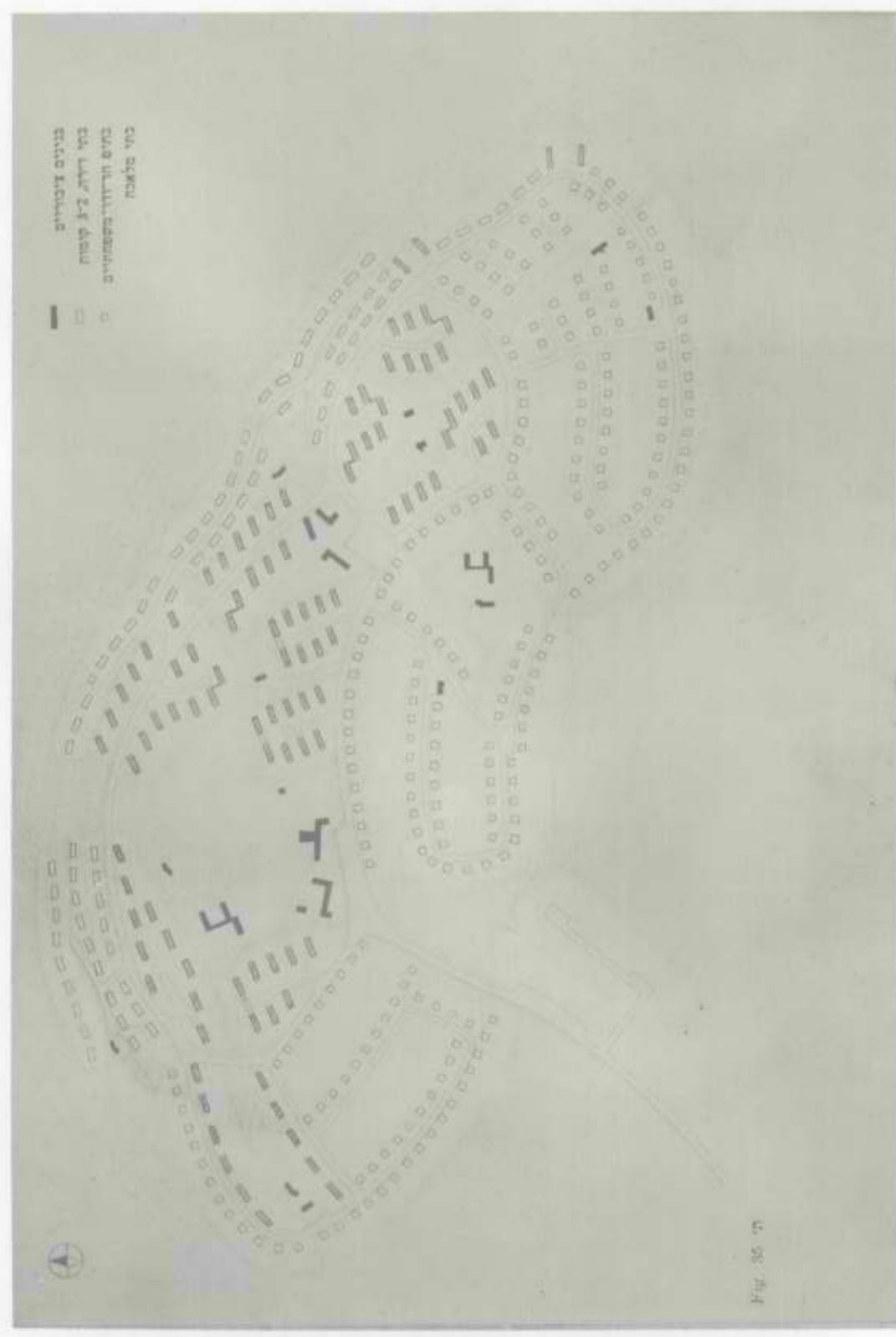

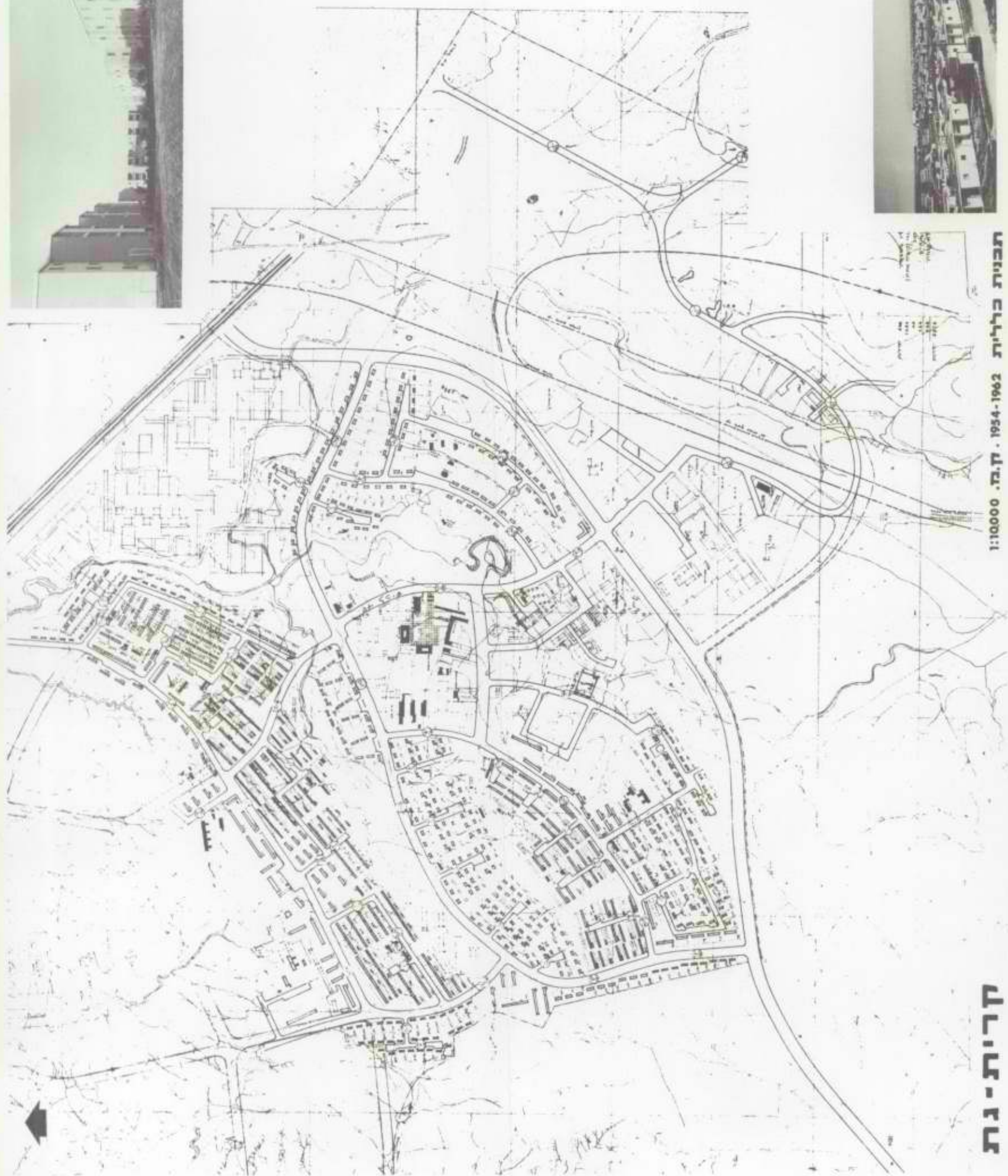

Fig. 8—Proposed layout of the first neighbourhood unit at Beersheba

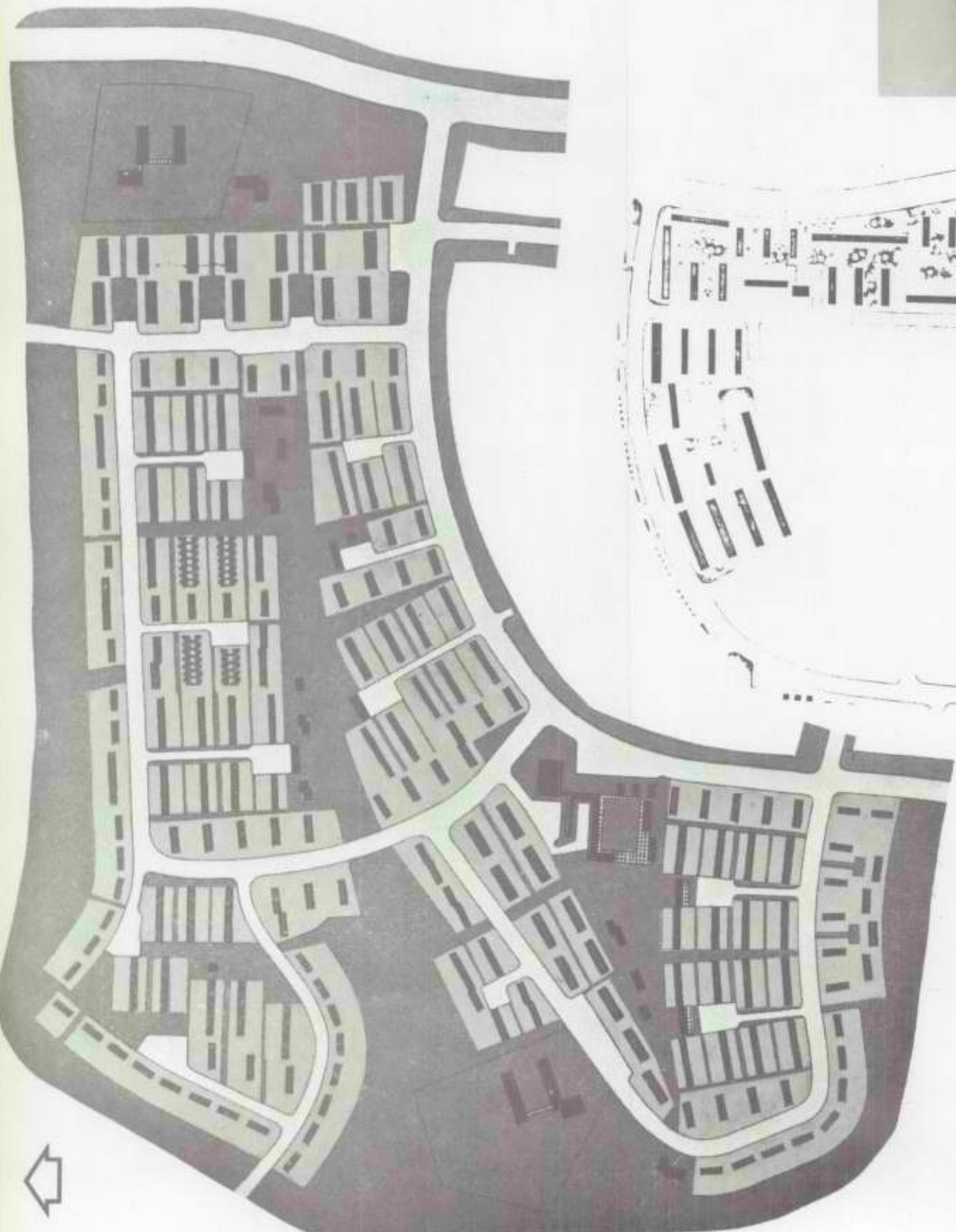
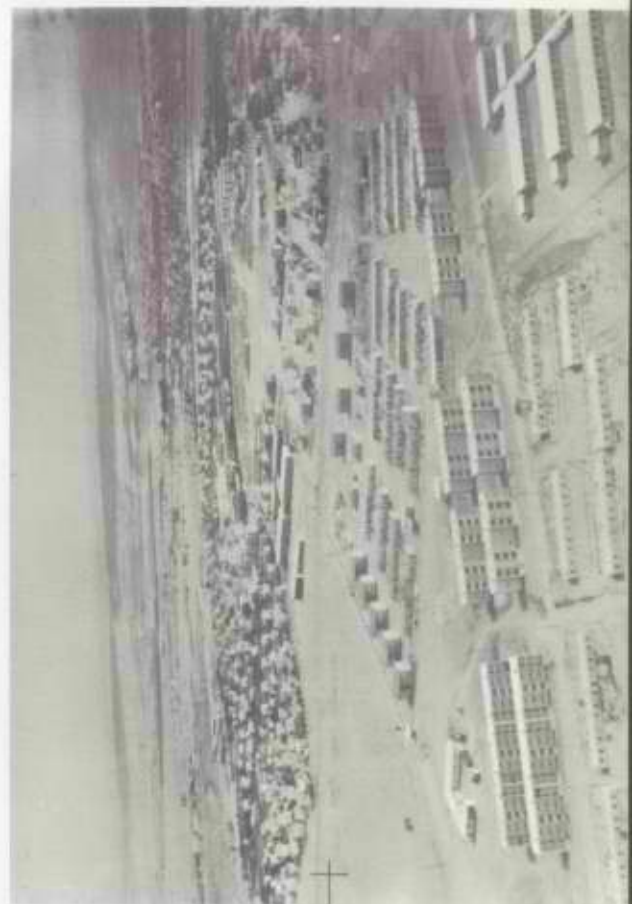

תכנית כללית 1954-1962 . ק.ב. 1:10000

קרית-גת

שלב א של פיתוח

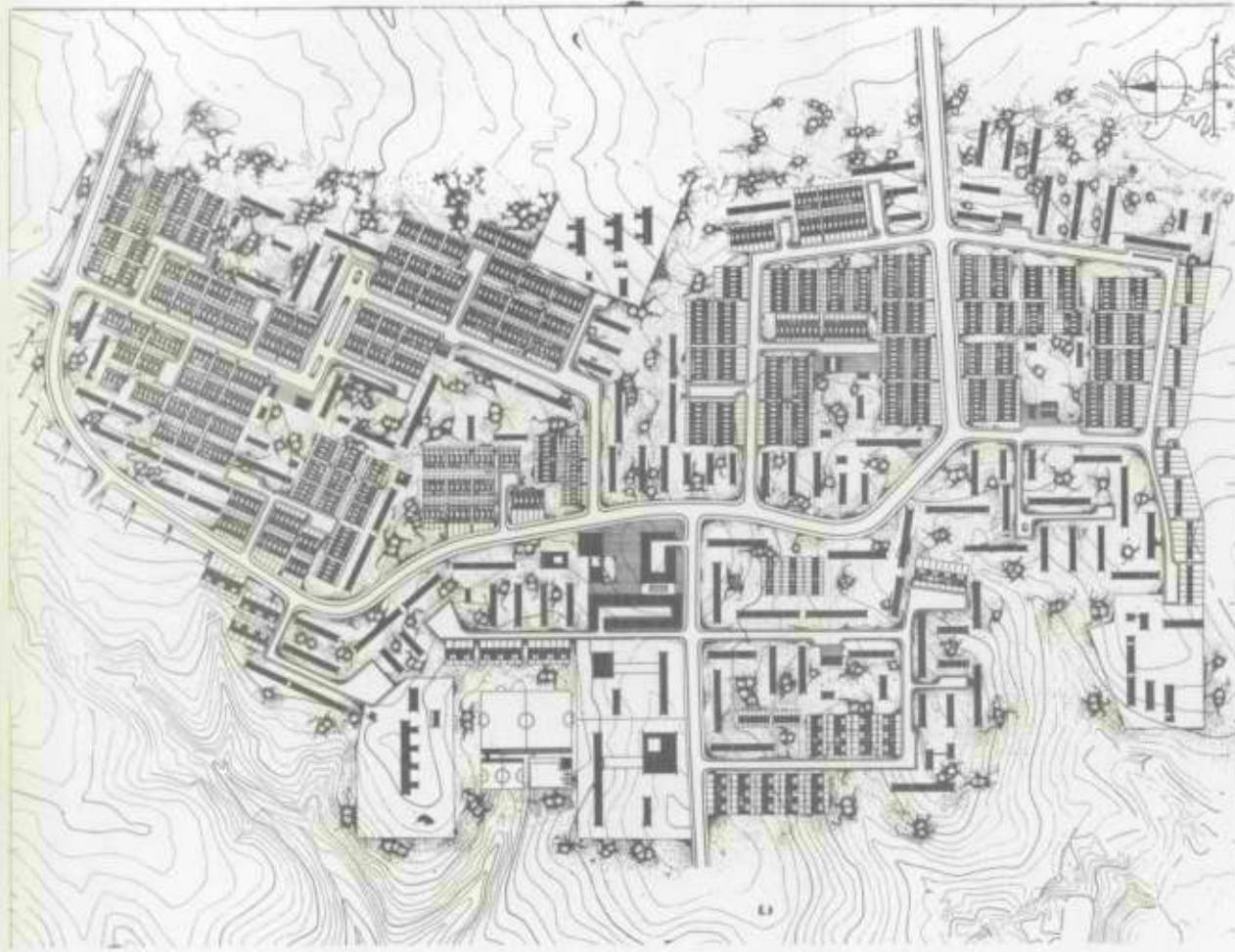

תכנית בנין חלק המערבי 1958 - 1956 . ק.ב.ד. 5000:1

קרית-שמחונה

תכנית בנין נכונה ד

1958-1956

בהשתתפות אדריכל א.מני

תכנית בינוי-קטנה- 1960 ק.בז. 1:5000

שדרות

חופקים

תכנית בינוי-קטנה- 1960 ק.בז. 1:5000

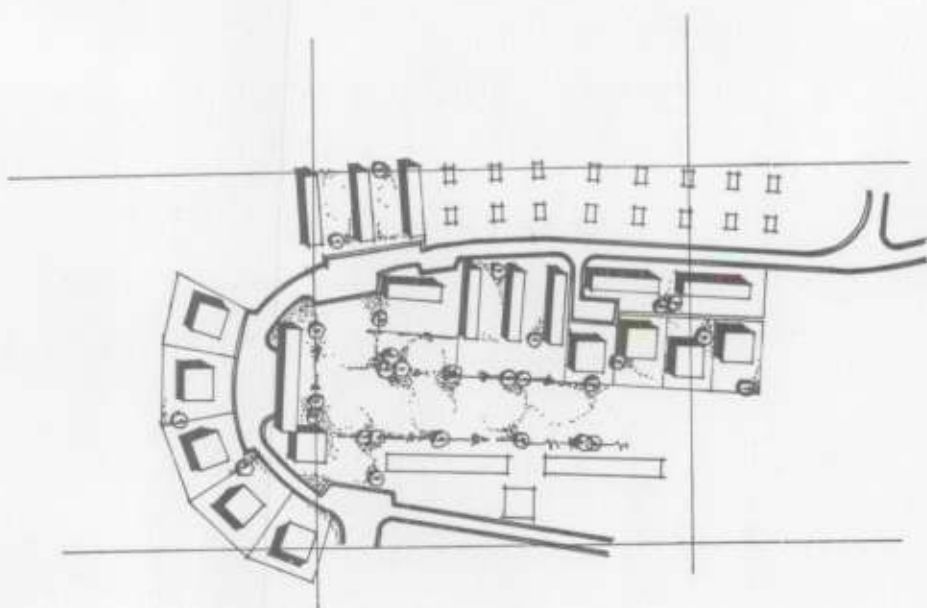
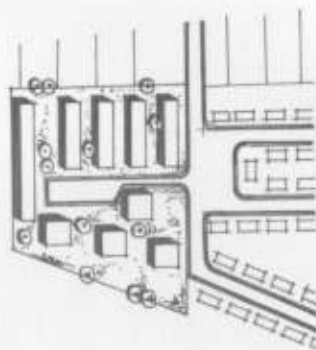

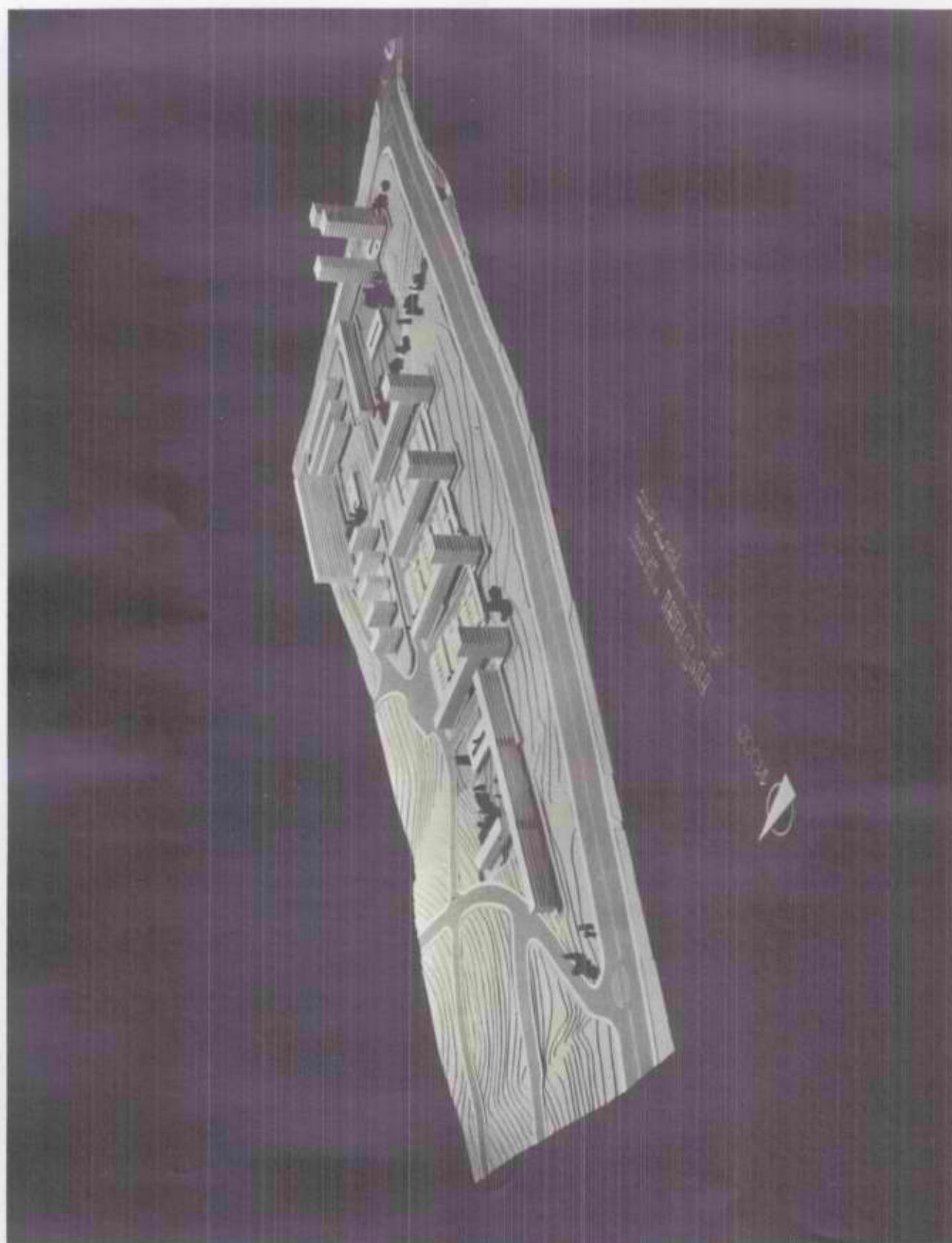
תכנית בינוי-קטנה - 1962 . ק.ב. 1:5000

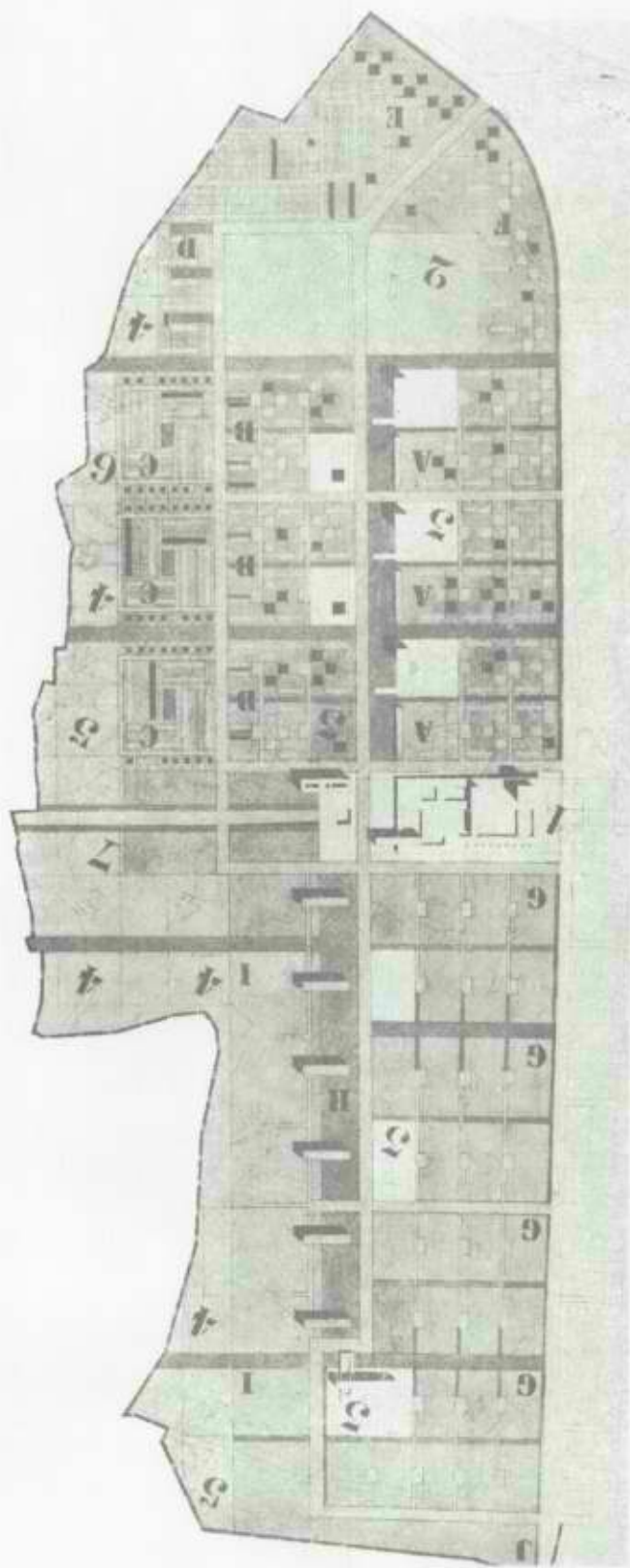
פרדס-חנה

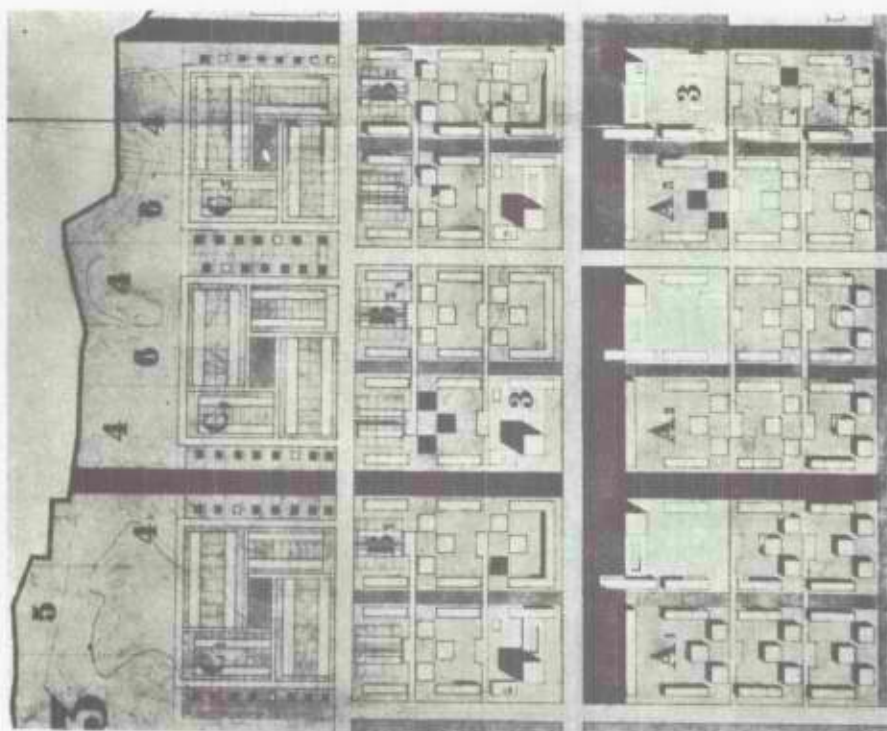
תכנית בינוי-קטנה - 1962 . ק.ב. 1:5000

נהריה

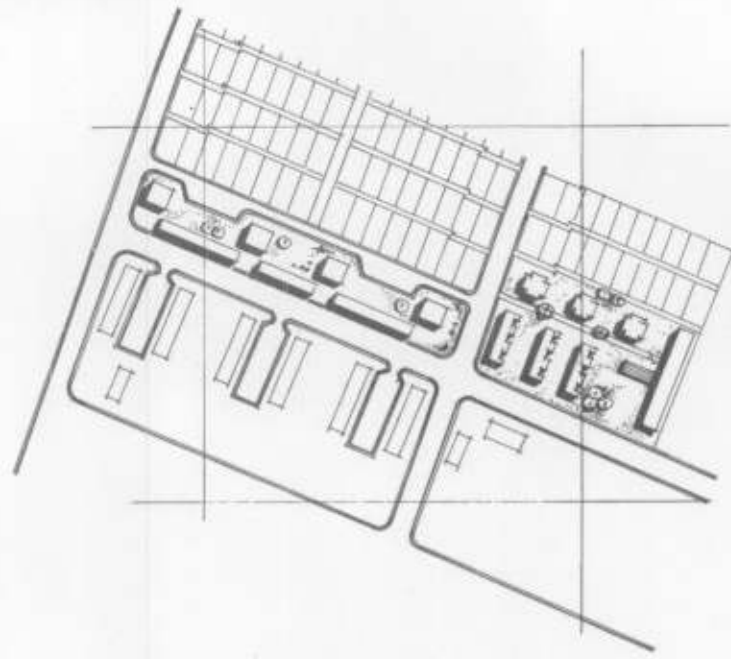
העיר השופנים לפרס השלישי : מערכת הבנינים וחלוקת השכונות
 פשוטה וטובה. איתור המרכז ומרכז המימנה לאורך ציר חזק הוא כפוף,
 וגם סימונה נראה. שימת הדגש על דרך מורחבת-מערבית דרך המרכז אל הים
 אינה נראית מוצדקת, מתוך שיקולי תוכנית מיתאר כללית של אשכולון.
 הבינו לאורך ציר הדרך הצפוני-מערבי נאה, אך לעומת זאת הבינו הדי-
 גווי, סכימטי וצפוף מדי.

1. שכונת מגורים 1:7,500 ; 2. תוכנית כללית 1:12,500
 1. Residential Quarter 1:7,500 ; 2. Layout Plan 1:12,500

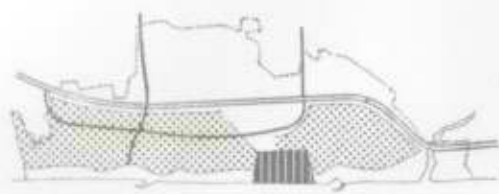
משרד-עקבא

תכנית בינוי-קטנה - 1963 . ק.ב. 1:5000

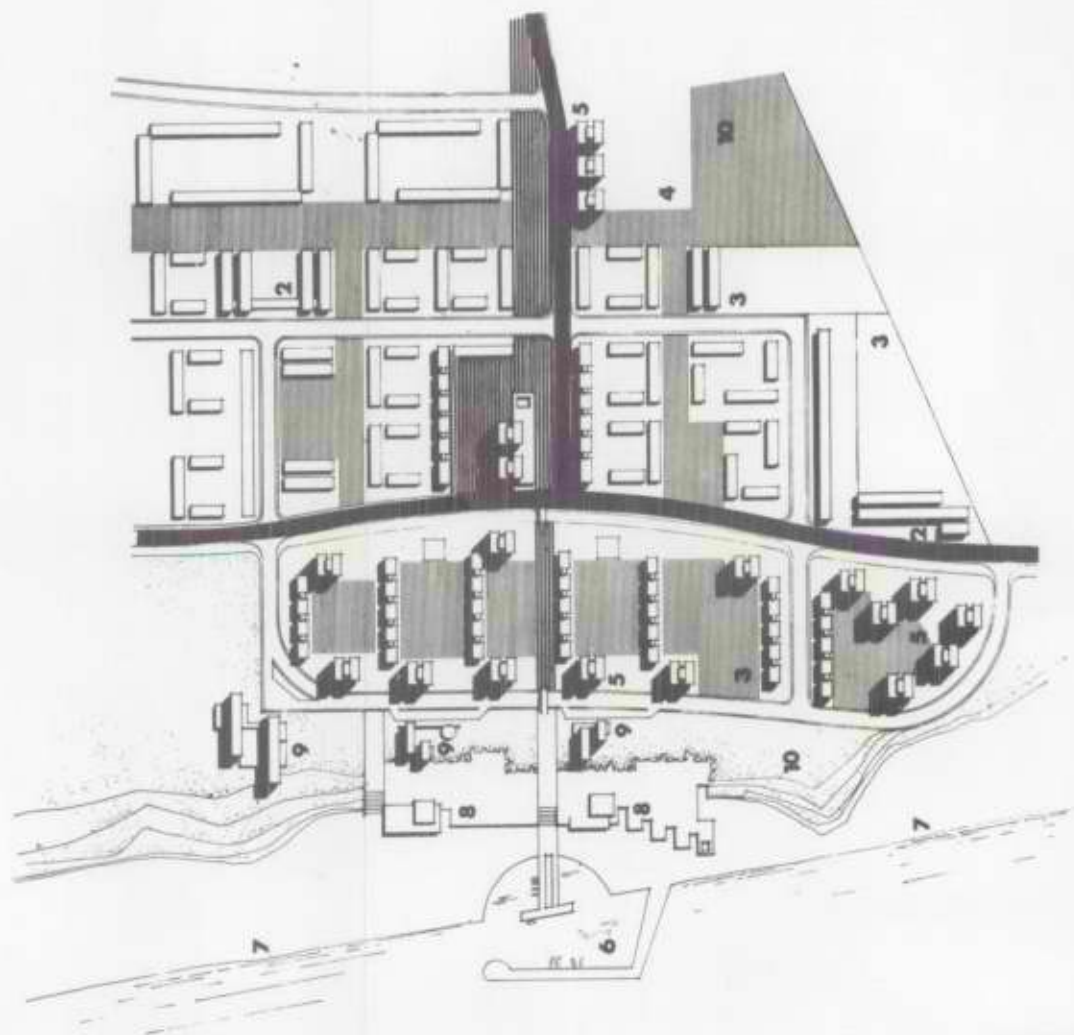
קרית-ים

תכנית בינוי-קטנה - 1963 . ק.ב. 1:5000

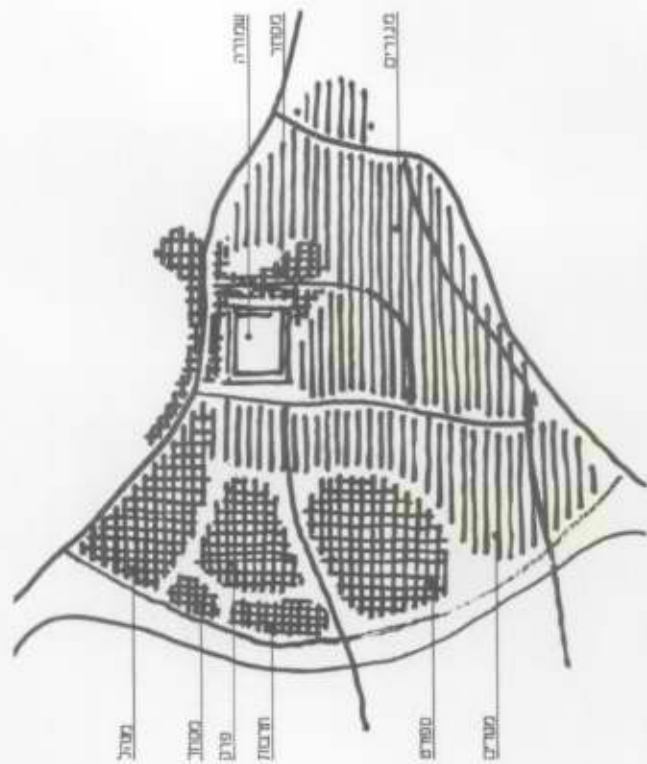
SEASHORE DEVELOPMENT AND NEIGHBOURHOOD UNIT DÉVELOPPEMENT DU BORD DE MER ET QUARTIER RESIDENTIEL DESARROLLO DE LA ORILLA DEL MAR Y BARRIO RESIDENCIAL

- 1 COMMERCIAL AND CIVIC CENTRE
Centre commercial et civique
Centro comercial y cívico
- 2 SHOPS
Magasins
Tiendas
- 3 PRIMARY SCHOOLS
Écoles primaires
Escuelas primarias
- 4 SECONDARY SCHOOL
École secondaire
Escuela secundaria
- 5 MULTI-STORY BLDG.
Immeuble haut
Edificio alto
- 6 YACHT CLUB
Club nautique
Club náutico
- 7 BATHING BEACH
Plage
Playa
- 8 COFFEE HOUSES & RESTAURANTS
Cafés et restaurants
Restauraciones y cafés
- 9 HOTELS AND RESTHOUSES
Hôtels et maisons de repos
Hoteles
- 10 PARK
Parc
Parque

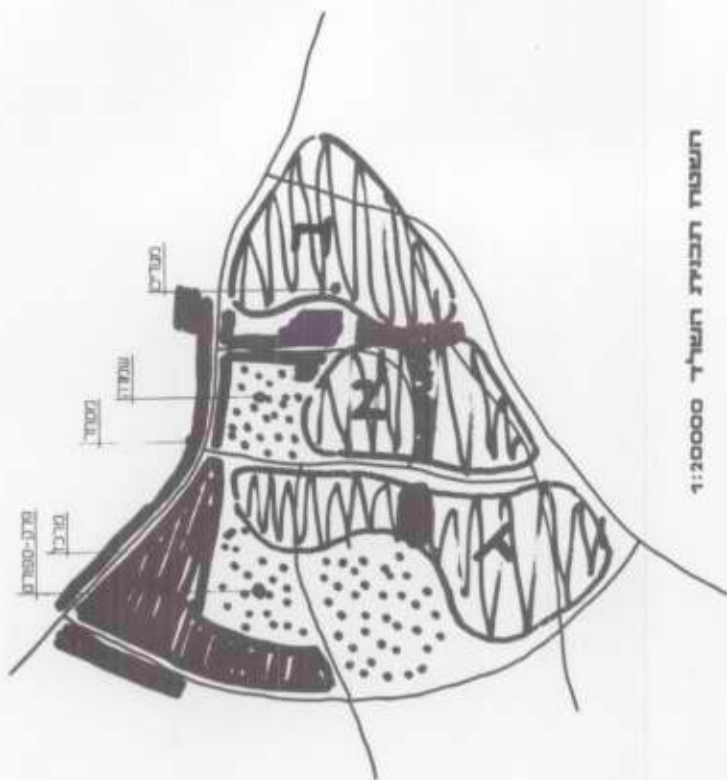

50 0 50 100 200 m.

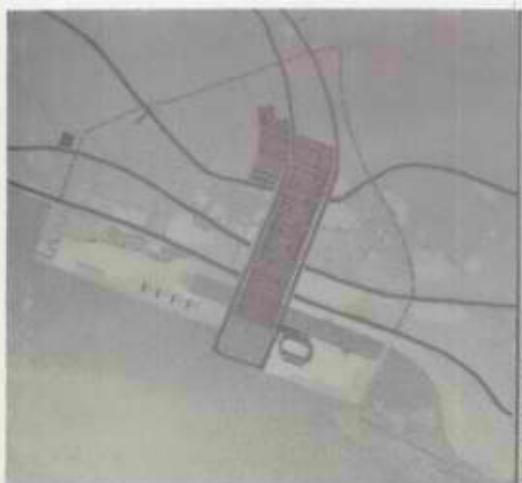
בהשתתפות מ.בר אדריכל

השטח תכנית השלד 1:20000

מיוזנים מיוזנים

5

6

7

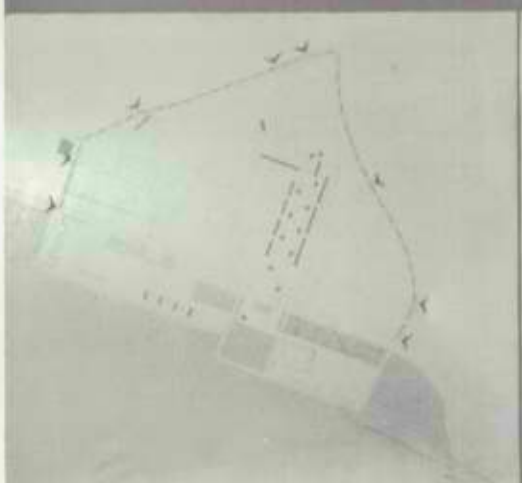
10

15

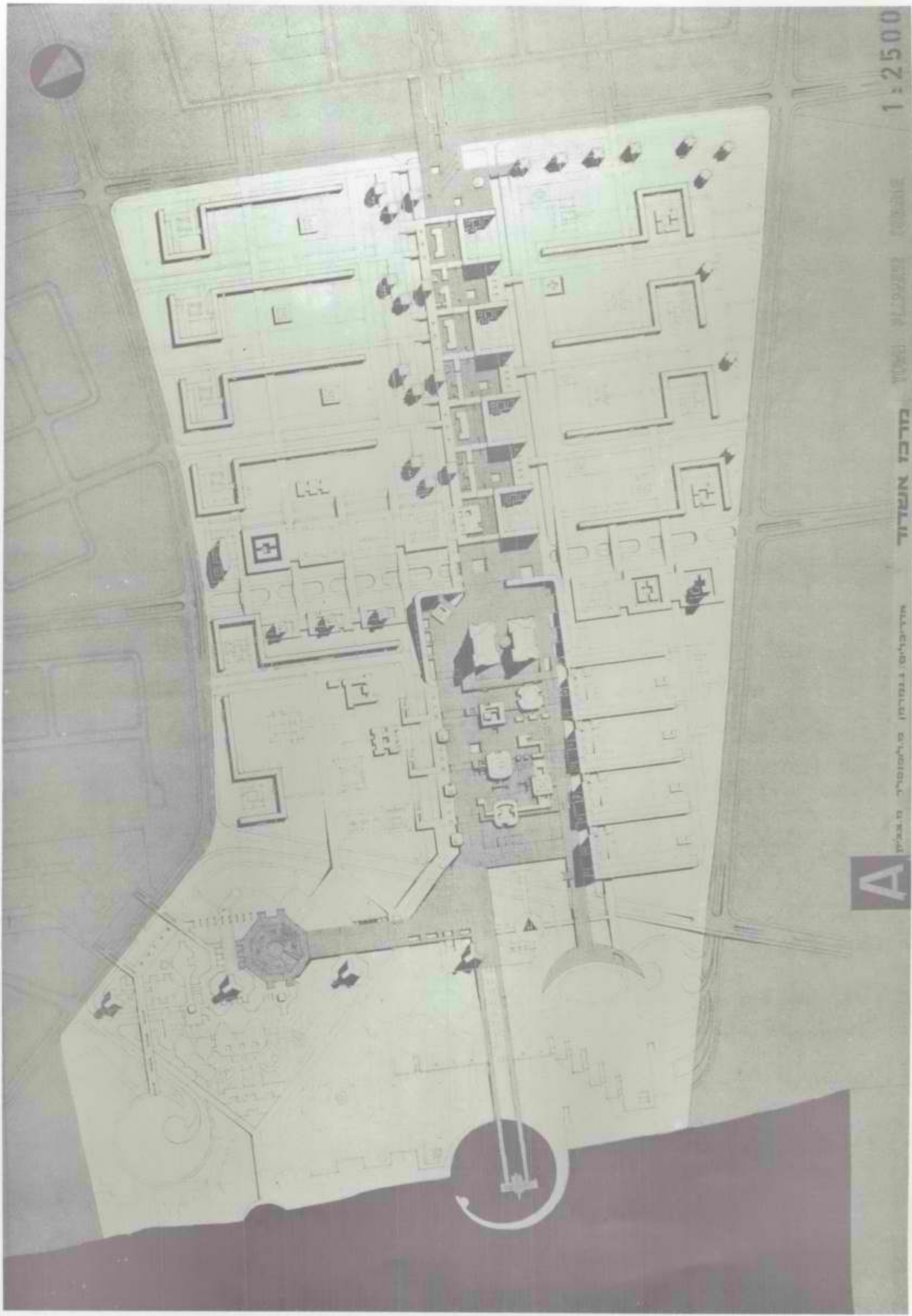

18

המחנה

A

חידושים ושינויים במבנה הקיים

מרכז חנוכה

תוכנית מ"מ 1:2500

1:2500

התחדדות לתוכנו מרכז נהריה. תכנית בני כלילית 1:1000

אדריכלים: ד"ר א. גוטמן, מ. צבי

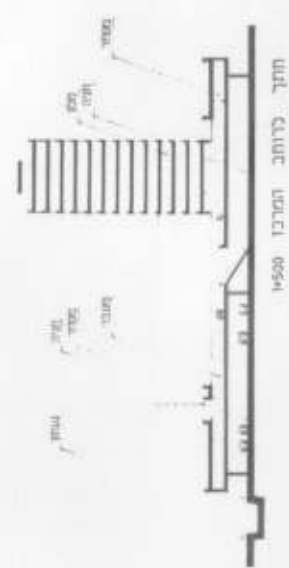
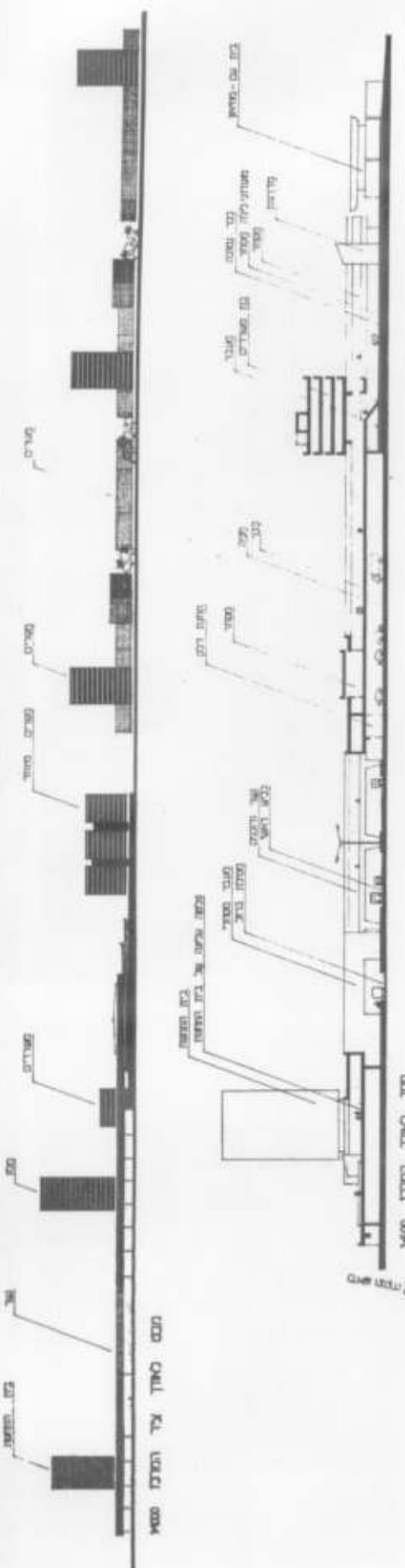
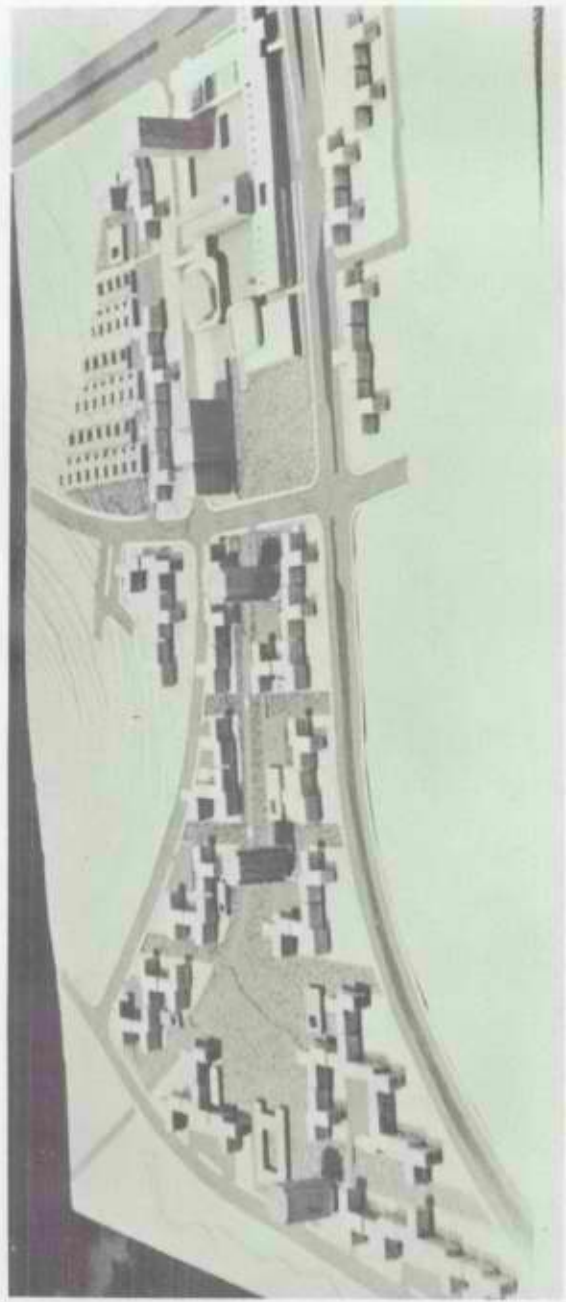

- מסלול
1. יחסי למסלול השני
 2. בית החדוה
 3. גשר על תחנת ויזבוקים
 4. מרכז הספורט ודאר
 5. בית חדר ומגורים סבי
 6. בנין משרדים בית חשמש
 7. כנסייה
 8. בית מדרש תאמנות
 9. מדרגות
 10. מדרגות (מסלול תחנות)
 11. מדרגות מדרגות * 1
 12. מדרגות
 13. בנין מדרגות * 1
 14. בנין מדרגות * 1 על מדרגות
 15. דרכים תחנות תחנות ויזבוקים
 16. בית מדרש "מדר"
 17. תחנות אבן בנין ידנים בית בוסתן
 18. תחנות אבן בנין ידנים בית בוסתן
 19. תחנות אבן בנין ידנים בית בוסתן
 20. תחנות אבן בנין ידנים בית בוסתן

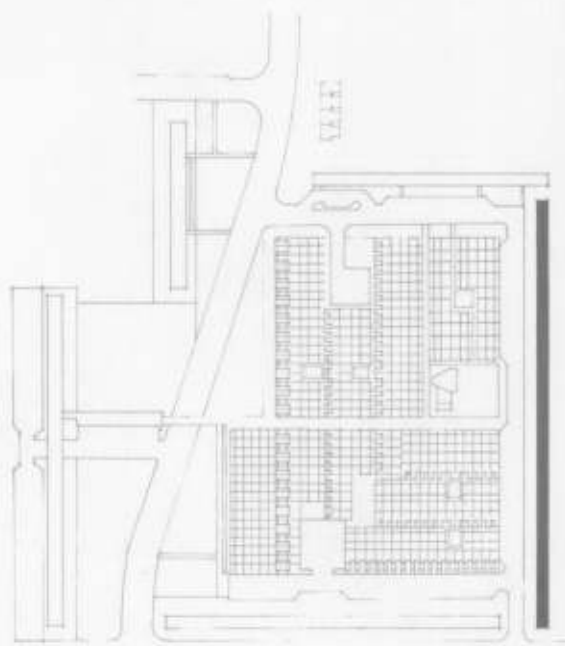

התחזרות לתוכנון מרכז נהריה. תכנית כללית 1:5000

הרומלסקיטורה

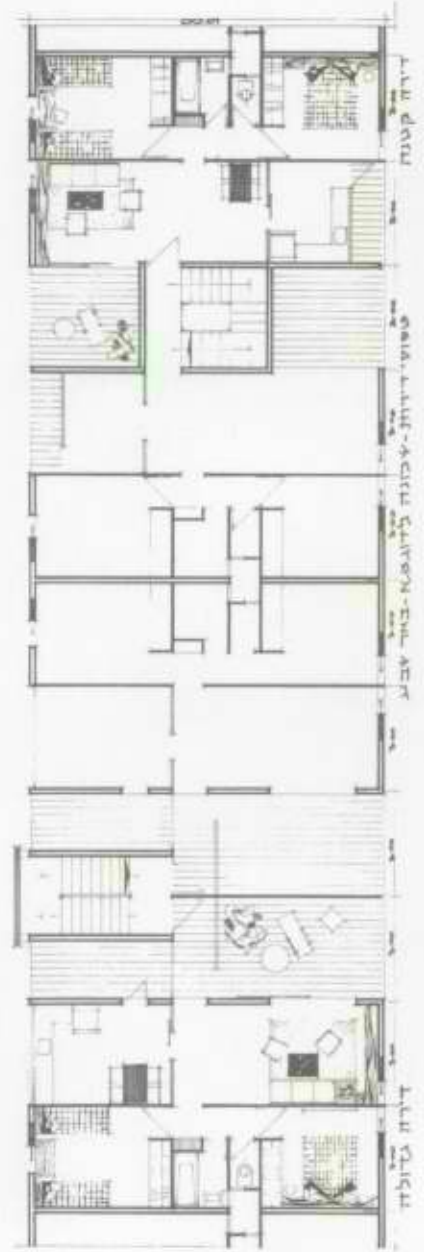

ד

באר-שבע, שכונת לדונמא ק.מ. 1:50000

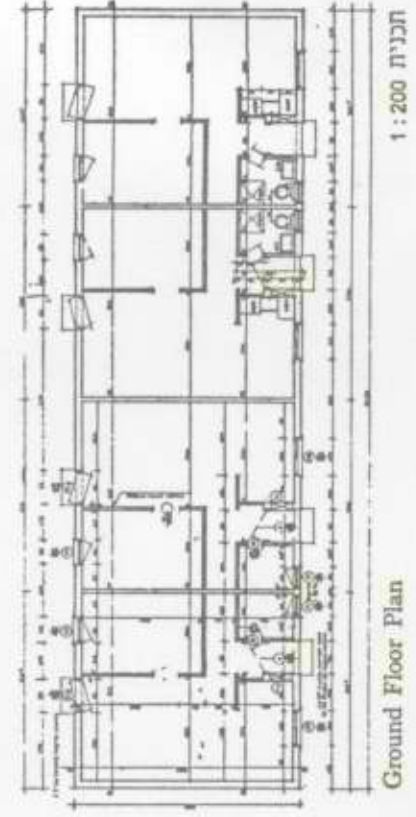
בית פרשת בנימין

דירת ג'ולד

פוטודיון-אכסוד לדוגמא-בית אבנ

דירת קטנה

Ground Floor Plan

תכנית 1:200

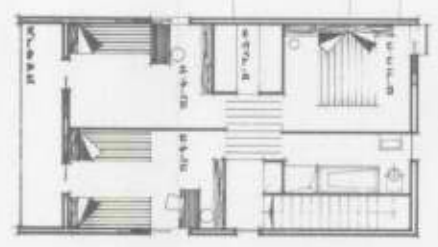
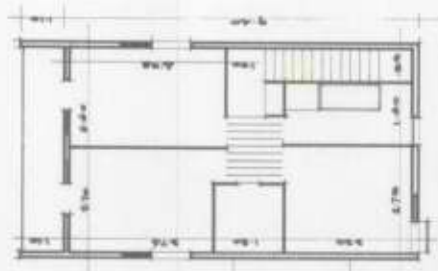
3. End elevation, view from road

4. End elevation, view from road

5. End elevation, view from road

6. End elevation, view from road

